

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/281035348>

International Journal of Languages' Education and Teaching PRE-SCHOOL TEACHER'S REMARKS ON THE IMPLEMENTATION OF TURKISH LANGUAGE ACTIVITIES OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKÇE DİL...

Article in International Journal of Languages Education · August 2015

DOI: 10.18298/ijlet.217

CITATIONS

0

READS

284

1 author:

Prof. Dr. Onur Köksal

Selcuk University

56 PUBLICATIONS 123 CITATIONS

SEE PROFILE

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

CURRICULUM DEVELOPMNET [View project](#)

article [View project](#)

**PRE-SCHOOL TEACHER'S REMARKS ON THE IMPLEMENTATION OF TURKISH
LANGUAGE ACTIVITIES**

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKÇE DİL ETKİNLİKLERİNİ
GERÇEKLEŞTİRMELERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ ¹**

Doç. Dr. Onur KÖKSAL ² & Öğr. Gör. Ayşen TÜKEL ³ & Aliye DUMAN⁴

ABSTRACT

Pre-schools can only achieve their goals through functional and effective pre-school education programs. Therefore, effective implementation of activities in pre-school education programs is of crucial. One of the main attainments of pre-school education programs is using Turkish effectively. Effective use of Turkish has an important place in social lives and development of communicative skills of children. For this reason, in accordance with pre-school education programs, pre-school teachers are expected to implement activities that support linguistic development of children. Pre-school teachers' implementing Turkish language activities effectively depends on their competencies related to implementing Turkish language activities. The purpose of the present research is determining pre-school teachers' remarks on the implementation of Turkish language activities. The present research adopted survey model, and was conducted with the remarks of 9 pre-school teachers serving in pre-schools in the body of primary schools centre of the province of Nevşehir in 2014-2015 school year. Data of the research were collected through semi-structured interview method, which is a qualitative research method. Descriptive analysis technique was used for data analysis, and the obtained findings were presented qualitatively. Direct quotations of participants were included in the analysis in order to reflect their remarks more distinctively. Since pre-school period is a critical period for linguistic development of children, Turkish language activities should be included in the education with a student-centred implementation, and rich stimulants. The present research investigates whether pre-school teacher include Turkish language activities in the daily education adequately. It was observed that planned activities were inadequate in quality and quantity; and the related problems encountered by the teachers were stated clearly. The present research aims at providing pre-school teachers with information about Turkish language activities and practices they can use.

Key Words: Pre-School Education, Turkish Activities, Turkish.

ÖZET

Okul öncesi eğitim kurumlarının amaçlarını gerçekleştirmesi okul öncesi eğitim programlarının işlevsel ve etkili olmasıyla mümkün olabilir. Dolayısıyla okul öncesi eğitim programlarındaki etkinliklerin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi son derece önemlidir. Okul öncesi eğitim programlarının ana kazanımlarından biri Türkçeyi etkin ve güzel bir şekilde kullanabilmektir. Türkçeyi etkin bir şekilde kullanma çocukların sosyal yaşantılarının ve iletişim becerilerinin gelişmesinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple okul öncesi eğitim programıyla paralel bir şekilde okul öncesi öğretmenlerinin çocukların dilsel gelişimlerini destekleyecek etkinlikleri gerçekleştirmeleri beklenir. Okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerini etkili bir biçimde gerçekleştirebilmeleri öğretmenlerin Türkçe dil etkinliklerini gerçekleştirebilmelerine yönelik yeterliklerine bağlıdır. Bu araştırmada, okulöncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerini gerçekleştirmelerine yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırma tarama modelinde olup 2014-2015 öğretim yılında Nevşehir il merkezinde ilkokul bünyesindeki anaokullarında görevli 9 okul öncesi öğretmenin görüşü alınarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler, nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel çözümleme tekniği kullanılmış ve elde edilen bulgular nicel olarak sunulmuştur. Çözümleme sürecinde, görüşülen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara da yer verilmiştir. Okul öncesi dönemin çocuğun dil gelişimi açısından kritik bir zaman dilimi olması nedeniyle Türkçe dil etkinliklerine gün içerisinde öğrenci merkezli uygulama ve zengin uyarıcılarla yer verilmesi gerekmektedir. Yaptığımız araştırma ile okul öncesi öğretmenlerinin günlük eğitim akışı içerisinde Türkçe dil etkinliklerine yeterince yer vermedikleri belirlenmiştir. Planlanan etkinliklerin ise nitelik ve nicelik yönünden yetersiz olduğu görülmüş, öğretmenlerin uygulama sırasında karşılaştıkları benzer sorunlar açıkça ifade edilmiştir. Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerine Türkçe dil etkinlikleri ve yapılabilecek uygulamalar hakkında bilgi vermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okulöncesi eğitim, Türkçe Etkinlikleri, Türkçe.

¹ Bu çalışma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi tarafından düzenlenen "1. Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu'nda" sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, e-posta: onurkoksalmeb@hotmail.com

³ Öğr. Gör., Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İncekara Sağ.Hiz.MYO, e-posta: aysentukel@nevsehir.edu.tr

⁴ Okul Öncesi Öğretmeni, M.E.B., e-posta: aduman.42@hotmail.com

1. GİRİŞ

Çocuk gelişimi ve eğitiminde, erken çocukluk eğitiminin önemi büyüktür. Erken çocukluk eğitimi çocuğun ileriki yaşlardaki yaşantısını büyük ölçüde etkileyecek bir süreçtir. Erken çocukluk dönemi yaşamın temelidir. Çocuğun bedensel ve zihinsel gelişiminin en hızlı olduğu yıllardır. Erken çocukluk dönemi çocuğun bedensel ve zihinsel gelişiminde olduğu kadar duygusal ve sosyal gelişimi ile kişiliğinin oluşumu üzerinde de önemli bir etkiye sahiptir.

Bu dönemde temeli atılan gelişim alanlarından biri de dil gelişimidir. Çocuğun, gelişiminin en önemli göstergelerinden biri dili kullanabilmesidir. Dil gelişimi doğumla başlar ve bireyin yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Dil gelişimi; seslerin, kelimelerin kazanılmasını ve dil bilgisi kurallarına uygun olarak kullanılmasını içerir. Bebek dünyaya geldiği andan itibaren çevresindeki sesleri algılamaya, tepki vermeye ve ana dilinin temel öğelerini kazanmaya başlar. Erken çocukluk döneminden itibaren konuşmanın desteklenmesi ve uygun ortam ve uyarıcıların sunulması dil gelişimini önemli ölçüde etkiler.

Erken çocukluk dönemi ana dilin kazanılmasında önemli ve kritik bir süreçtir. Bu dönemde dil ve iletişimi destekleyici; etkinliklerin oluşturulmasında ve uygulanmasında okul öncesi eğitimin önemi büyüktür(Özer, 2013). Çocukta dil kazanımı, sosyal çevreden etkilenir. Zira okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan okul öncesi eğitim programının temel amaçlarından biri çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır (MEB,2013) Çocukların ana dilini kazanması, onların dil becerilerinin yanında, zihinsel becerilerinin gelişmesini destekleyerek, dili işlevsel ve amaçlarına uygun olarak kullanmalarını sağlayacaktır (Cummins, 2000). Bu nedenle öğretmenler okul öncesi dönemde öğrencilerine; birbirleriyle etkileşime girebilecekleri zengin uyarıcı ortamlar sunarak, doğal ortamlarda daha rahat iletişim kurmalarını ve sözel dil becerilerini kullanmalarını desteklemelidirler (Bunce, 1995).

Çocuğun aktif bir şekilde sözel etkileşimlere girebilmesini kolaylaştırmak için etkinliklerin çocuk merkezli olması gerekir. Özellikle çocukların günlük deneyimlerini aktarmalarına fırsat veren etkinlikler düzenlenmelidir. Çocukların malzeme seçmesine ve yapacağı işe karar vermesine olanak verilmelidir. Çocukların deneyimlerini ve yaratıcı düşüncelerini sözel olarak ifade etmeleri için fırsatlar yaratılmalıdır. Çocukların kullandıkları anlamlı sözel ifadelerine ve isteklerine değer verilmelidir (Wishon, Brazee ve Eller, 1986).

Bu etkinlikler çocukların yeni sözcükler öğrenerek sözcük dağarcıklarını geliştirmelerine, sözcükleri doğru ve yerinde kullanabilmelerine, dil aracılığıyla düşüncelerini ifade edebilmelerine ve kitap sevgisi ve kitap okuma alışkanlığı kazanabilmelerine yardımcı olmaktadır (Zembat ve Yurtsever, 2002).

Okul öncesi eğitim programlarında okuma yazma öğretimi yoktur. Ancak okuma yazmaya hazırlık için gerekli olan tüm becerilerin geliştirileceği etkinlikler yer almaktadır. Okuma yazmaya hazırlık etkinliklerinde ise dil gelişiminin önemli bir yeri vardır (Albayrak, 2000; Girgin, 2002).

Okul öncesi “Türkçe dil etkinlikleri”, çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamasını amaçlar ve kelime dağarcıklarının geliştirilmesini destekler. Kelime dağarcığı gelişen çocuk zamanla kelime tanımlama becerisini geliştirir böylece dile hâkimiyeti artar.

Çocuğun dile olan hâkimiyetinin artması paralel olarak zihinsel gelişimde de önemli rol oynar. Neden-sonuç ilişkisi kurma, kavramları kullanabilme ve problem çözebilme becerileri de zihinsel gelişimiyle birlikte gelişir. Türkçe dil etkinliklerinde çocuklar belli durumlarla ilgili duygularını sadece sözel ifadelerle değil vücut hareketlerini, jest ve mimiklerini kullanarak da ifade ederler. Yaratıcılıklarını ortaya koyma fırsatı bulurlar, böylece psiko-motor becerileri de desteklenir.-(Megep,2007).

Çocuklar, dil etkinlikleri uygulamalarında vücut hareketleri, jest ve mimikleri kullanabilme fırsatını bulur. Türkçe dil etkinlikleri uygulamalarında sırasını bekleme, başkalarının haklarına, duygu ve düşüncelerine saygı duyma, kendi duygu ve düşüncelerini sosyal kurallar çerçevesinde açıklama, farklılıkları kabul edebilmeyi öğrenir. Sosyal çevre tarafından kabul edilebilen davranışlar sergileyen çocuk sosyal kabul görür, özgüveni gelişir (Megep,2007).

Sosyal kabul gören çocuğun öğrenmeye yönelik etkinliklere olan ilgisi artar. Zira okul öncesi etkinliklerin amaçlarından birisi de öğrenmeyi sevdirebilmek ve öğrenmeyi öğretebilmek olmalıdır. Zira çocuğun öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirebilmesi nitelikli bilişsel uyarıcılara, zengin dil etkileşimlerine bağlıdır. Öğrenme ise aktif bir oluşumdur, yaşantılar sonucu meydana gelir (Köksal, Yağışan ve Aksoy,2013; Beyhan ve Köksal, 2013). Aynı zamanda görsel-işitsel hafızanın gelişmesi, benzerlik ve farklılıkları ayırt edebilmesi, görsel olgunluğun gelişmesi gibi becerilerin gelişimi desteklenir. Gözlem yapma ve problem çözme yeteneklerini geliştirir. Çocuğun gelişim alanlarındaki gelişmenin bir uzantısı olarak sonuçta okul başarısı da desteklenir.

Okul öncesi Türkçe dil etkinlikleri iyi planlanmış bir süreçle başlamalı ve çocuğun tüm gelişim alanlarını desteklemelidir. Öğretmen grubundaki çocukların gelişim özelliklerine, yaş ve dikkat sürelerine ilgi ve ihtiyaçlarına dikkat ederek okul öncesi eğitim programında yer alan kazanım, gösterge ve kavramları kullanarak çocuğun yaparak ve yaşayarak öğrenmesini destekleyici aktif etkinlikler planlanmalıdır (Megep, 2007). Bu durumda farklı yöntem ve teknikleri kullanılmasına özen gösterilmeli, sosyal ve kültürel farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır. Türkçe dil etkinliklerinin planlanmasında etkinliklerin çocukta zihinsel yetenekleri ve problem çözme geliştirmesine önem verilmelidir.

Etkinliklerin planlanmasında aylık plan ve günlük eğitim akışlarının değerlendirmeleri, çocukların gelişim gözlem formları göz önünde bulundurulmalıdır. Planlanan etkinlikler gün içindeki diğer etkinliklerle birbirini tamamlayacak pekiştirecek kazanımları içermelidir.

Türkçe dil etkinlikleri çocuk-çocuk ve çocuk-yetişkin iletişimini destekleyecek etkinliklerle zenginleştirilmelidir. Etkinlikler sözel ve sözel olmayan dil becerilerini kapsamalıdır. Okuma yazmaya hazırlık becerileri planlanan etkinlikler içerisinde mutlaka yer almalıdır. Okul öncesi eğitim kurumlarında Türkçe dil etkinlikleri bireysel ve grup etkinlikleri şeklinde planlanmalıdır.

Türkçe dil etkinliklerinin uygulanmasında zaman sınırlayıcı olmamalı ve gün içerisinde çocukların hazır buldukları, ilgilerinin yoğun olduğu her zaman dilimi kullanılan esnek programlara ya da etkinlik

düzenlerine yer verilmelidir. Etkinliklerin uygulanmasında kullanılacak ortam düzenli olmalı, zengin uyarıcılarla ortam desteklenmelidir.

Eğitim ortamı çocukları eğlendirecek ve öğrenmeyi sağlayacak bir düzene sahip olmalıdır. Etkinlik ortamı dış seslerden etkilenmemeli, izole bir ortam olmalıdır. Etkinlik ortamı düzenlenirken sınıftaki öğrenci sayısı dikkate alınmalıdır.

Etkinliklerin uygulanmasında tekerleme, şiir, bilmece, parmak oyunu, kitap okuma, kitabı sağdan sola çevirme gibi etkinlikler, öykü anlatma, öykü tamamlama, öykü oluşturma, öyküyü resimlendirme, etkileşimli ve paylaşımlı kitap okuma etkinlikleri, dramatizasyon, Taklit oyunları, kelime oyunları, aynı sesle başlayan ve biten kelime oyunları, duyduğu sesi resimleme çalışmaları, basit deyimleri resimleme çalışmaları, beden dilini kullandığı pandomim, sohbet, beyin fırtınası ve aile katılım çalışmaları etkinlikleri kullanılabilir. Belirtilen bu etkinliklerden bir ya da birkaç tanesi seçilerek günlük eğitim planına düzenli olarak alınmalıdır.

Bu etkinlikler için albümler, resimli kartlar, hikaye kartları, teki kaybolmuş nesnelere, gerçek nesnelere, oyuncaklar, farklı objeler, kuklalar, kostümler, müzik aletleri, koleksiyonlar, slayt, CD, interaktif videolar kullanılabilir. Uygulama esnasında farklı ve bol araç gereç kullanılmalıdır.

Etkinlik öncesi yapılacak etkinlikle ilgili kısa ve net bilgi verilmelidir. Olumlu pekiştireçler kullanılarak çocuklar öğrenmeye ve dili kullanmaya cesaretlendirilmelidir. Açık uçlu sorularla etkinlikler pekiştirilmelidir. Öğretmen etkinliklerin uygulanması esnasında yapıcı bir dil kullanmalı ve iyi bir dinleyici olmalıdır.

Ses tonunu etkinliklerde dikkat çekmek, model olmak ve duyguları ifade edecek şekilde ayarlayabilmelidir. Sevilen etkinlikler ilerleyen günlerde tekrar edilerek birikim sağlanmalıdır.

Sistemli bir şekilde planlanan ve uygulanan Türkçe dil etkinliklerinin mutlaka değerlendirilmesi yapılmalıdır. Okul öncesi eğitimde Türkçe dil etkinliklerinin önemi nedeniyle uygulanan sürecin planlı ve programlı olup mutlaka değerlendirilmesi gerekir. Zira okul öncesi eğitim programında yer alan kazanımlar göz önünde bulundurularak hazırlanan Türkçe dil etkinliklerinin beklenen öğrenme çıktılarına ne kadar ulaşıldığının izlenmesi gerekmektedir. Yapılacak değerlendirme bir sonraki uygulamaların planlanmasında öğretmene rehberlik edecektir. Günlük Türkçe dil etkinliklerinin değerlendirilmesi amacıyla çocuklarla sohbet yapılarak, açık uçlu sorular sorulabilir. Çocuklar birbirlerine sunum yapabilirler; etkinlik sonunda resim yapabilirler. Etkinliklerle ilgili çekilen fotoğraflar çocuklarla incelenebilir veya sergiler düzenlenebilir. Etkinliklerin değerlendirilmesinde betimleyici sorular, duyuşsal sorular, kazanımlara yönelik sorular, etkinliği gerçek yaşamla ilişkilendiren sorular sorularak değerlendirme yapılabilir. Ayrıca her öğrenci için bir gözlem formu tutulmalı, gözlem sonuçları dil gelişim alanında belirtilmelidir. Ayrıca her çocuk için gelişim-portfolyo dosyaları tutularak öğrenciye ait öğrenme ürünleri kayıt altına alınmalıdır. Öğretmen değerlendirme sürecinde bir öz değerlendirme yaparak yeterliliklerini belirlemelidir.

Öğretmenlerin değerlendirme sonuçları ile ilgili bilgileri günlük eğitim akışında ve aylık planda bulunan yer alan değerlendirme bölümüne kaydetmeleri uygulanan Türkçe dil etkinlikleri ile ilgili süreçlerin tutarlılığını ölçmede ve diğer etkinliklerin hazırlanmasında önleyici ve geliştirici önemli ipuçları sağlayacaktır.

Ana dili eğitimi ve öğretiminde kullanılan en önemli materyal yazılı metinlerdir. Baş (2006) bu metin türlerinden söz varlığı ögesi bakımından en verimli olanlardan birinin "masal" türü olduğunu belirtir. Masal gerek atasözü, gerek deyim, gerek ikileme ve gerekse de diğer söz varlığı ögeleri bakımından zengin bir türdür. Masal, ana dili eğitiminde yararlanılması gereken önemli bir türdür. Karatay'a (2007) göre Okul öncesi dönemde masallar aracılığıyla çocuk, dinleme- anlama, konuşma ve anlatma becerileri edinir; çocuğun olayları, çevreyi algılama ve kendini ifade etmede sözcük hazinesi gelişir. Görgü'ye (2007) göre "Çocuğun gelişiminde"masal çağı" döneminde dil gelişimini destekleyici masal okuma etkinliği gerçekleştirilebilir. Sözelimi bir masal okunduktan sonra; masal hakkında konuşma, masal ile ilgili soruları yanıtlama, masalı dramatize etme, çocuğun dinleme ve anlatma becerisinin gelişmesini sağlayacaktır.

Okul öncesi eğitimde çocuk, gerçekleştirilen rutin etkinliklerde örneğin öğrenme merkezlerinden kitap merkezi, sanat merkezi, fen merkezi vb. alanlarda hem konuşur hem de karşılarındakini dinlemeye çalışır.

Çocuk bu etkinlikler dille ilgili deneyimler gerçekleştirir, anlaşıldığını hissederse güvende olur ve dolaylı yoldan dil kazanımını gerçekleştirmiş olur. Evcilik merkezi gibi alanlarda oynarken bildikleri ya da öğrendikleri rolleri taklit eder ve birbirleriyle iletişime girerler.

Kavram eğitimi; film, slayt, video, tiyatro, şiir-tekerleme-parmak oyunları, şarkı söyleme, müzik dinleme, drama; hikaye öncesi ve sonrası etkinliklerden hikaye anlatma, dinleme yarım bırakılan hikayeyi tamamlama gibi etkinlikler çocuğun yeni sözcükler kazanımını, bağımsız düşünebilme ve sonuç çıkarma gibi becerilerini geliştirerek dil gelişimini desteklemektedir.

Erken çocukluk döneminde, uygulanan etkinlikler kadar bu etkinliklerin yöntemi de önemlidir. Bu dönemde benzetim yöntemi, beyin fırtınası, demonstrasyon(gösteri), düz anlatım yöntemi, araştırma ve inceleme gezileri, drama, proje çalışmaları, rol oynama, soru cevap yöntemi, kavram haritaları, orff gibi yöntem ve teknikler etkili olacaktır.

Erken çocukluk döneminde; zıtlıklar içeren oyunlar oynamak, zamana ilişkin kavramlar kullanmak, dil ötesi becerilere ilişkin oyunlar oynamak, çocukla konuşmak için zaman ayırmak, çocuğa model olmak, çeşitli fiillerin ifade edilmesini içeren resimli kartlar hazırlamak ve bunları çocuğa anlattırmak, çocuğa günlük deneyimlerini mutlaka anlattırmak dil eğitiminde önemlidir. Zira Türkçe öğretimi bilgi değil bir beceridir. Bu nedenle dinleme, konuşma, okuma ve yazmaya hazırlık etkinlikleri etkin olarak kullanılmalıdır. Ayrıca düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerinin geliştirilmesi Türkçe dil öğretiminde önemlidir. Türkçe öğretiminde dil becerileriyle birlikte zihinsel becerileri geliştirme de önemli olmaktadır.

Erken çocukluk döneminde; okul öncesi eğitimi, çocukların dil gelişimi kadar zihinsel, duygusal, sosyal gelişim üzerinde de çok olumlu etkileri olan önemli bir eğitim sürecidir. Bu nedenle okul öncesi eğitimi yaygınlaştırılmalıdır. Bu nedenle, ev merkezli okulöncesi eğitimi programları, ana-baba okulları, radyo ve televizyon programları, panel, seminer gibi çeşitli programlar hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Okul öncesi eğitimi almanın dil gelişimi üzerinde olumlu bir etkisi olduğuna göre; okul öncesi eğitimi programlarının içeriği dil gelişimine yönelik çeşitli etkinliklerle daha da zenginleştirilmelidir.

Okul öncesi eğitimi öğretmeni yetiştiren eğitim fakülteleri lisans programlarında; okulöncesi eğitimi öğretmeni olacak öğretmen adaylarının kendi diline hakim olan ve doğru konuşan öğretmenler olarak yetiştirmelerine daha çok önem verilmelidir. Okul öncesi eğitim kurumlarındaki genel sınıf ortamının, öğrenme merkezlerinin ve kullanılan materyallerin, çocukların dil gelişimlerini olumlu yönde etkileyecek şekilde düzenlenmelidir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında verilen eğitimin daha etkin olabilmesi için, aile ile işbirliği yapılmalı, aileler çocuk için nasıl daha iyi bir model olunabileceği konusunda bilgilendirilmelidir. Televizyonun çocuklar üzerindeki etkisi olduğu bir gerçektir. Bundan yola çıkarak, çocuklara evde ve okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların kelime dağarcıklarını geliştirebilecek, dil ve kavram gelişimini sağlayabilecek eğitsel programların hazırlanması ve izlettirilmesine özen gösterilmelidir.

Bu nedenle yapılan bu çalışmada okul öncesinde görev yapan öğretmenlerin Türkçe dil etkinliklerinin uygulanışına yönelik görüşleri değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Bu Amaç Doğrultusunda Araştırmanın Alt Problemleri:

- Okul öncesi öğretmenleri, Türkçe dil etkinlikleri saatinde hangi uygulamalara yer vermektedirler?
- Okul öncesi öğretmenleri, Türkçe Dil Etkinliklerini haftada ne kadar sıklıkla programlarına almaktadırlar?
- Okul öncesi öğretmenleri, Türkçe Dil Etkinliklerini gerçekleştirirken hangi sorunlarla karşılaşmaktadırlar?
- Okul öncesi öğretmenleri Türkçe Dil etkinliklerini gerçekleştirirken karşılaştıkları sorunları giderebilmek için hangi yöntemleri kullanmaktadırlar?

2. YÖNTEM

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Durum çalışması, araştırılan olguyu kendi yaşam çerçevesi içinde inceleyen, olgu ve içinde bulunduğu ortam arasındaki sınırların kesin hatlarla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma desendir (Yin, 1984; Yıldırım ve Şimşek,2006).

Araştırma desenini oluşturan durum çalışmasında da geniş örneklemeler kullanılarak sınırlı sayıdaki değişkeni katı kurallar doğrultusunda ele almak yerine, bir olay ya da durum üzerinde boylamsal ve derinlemesine inceleme yapılmaktadır (Flyvbjerg, 2006, Akt; Çiftçi, Sünbül ve Köksal,2013). Araştırmanın çalışma grubunu 2014 yılında Nevşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğünde görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinden ulaşılabilen 9 tanesi oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinden 8'i bayan 1 tanesi de erkektir. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabirlik örneklem yöntemi kullanılmıştır. Kolay ulaşılabirlik durum örneklemesi yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır (Çiftçi, Sünbül ve Köksal,2013). Genellikle, kolay ulaşılabirlik örneklemeler görece olarak daha az maliyetlidirler. Ayrıca, tanıdık bir örneklem üzerinde çalışma, bazı araştırmacılar için daha pratik ve kolay algılanabilir (Çiftçi, Sünbül ve Köksal,2013).

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Araştırma öncesinde konu ile ilgili literatür taraması yapılarak bu alanda yapılmış olan çalışmalar incelenmiş ve araştırmacılar tarafından uzman görüşleri de alınarak 4 sorudan oluşan bir görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu nitel alanda veri toplama amacıyla kullanılan tekniklerden birisidir.

Bu yöntemde katılımcıların sorulara yanıtlar vermesi istenir. Araştırmanın güvenilirliğinin gerçekleştirilmesi amacıyla görüşme kodlama anahtarı hazırlanmış ve 15 öğretmen için boş olarak çoğaltılmıştır. Araştırmacı ve alandan bir uzman, birbirlerinden bağımsız olarak görüşme döküm formlarını okumuşlar ve ilgili görüşme kodlama anahtarındaki her sorunun yanıtını içeren uygun seçeneği işaretlemiştir. Görüşme kodlama anahtarına işaretlemeler yapılırken, uzman katılımcıların yanıtlarını kodlama anahtarında bulamamışsa, araştırmacı ve uzman kendi anladıkları biçimde yeni bir tema/ seçenek oluşturmuşlardır.

Daha sonra, uzmanın değerlendirmesi ile araştırmacının değerlendirmesi ilgili soruya verilen cevap seçeneği kontrol edilmiş ve "Görüş Birliği" ve "Görüş Ayrılığı" biçiminde işaretlenmiştir. Araştırmacı ile uzman ilgili sorunun aynı cevap seçeneğini işaretlemişlerse görüş birliği, farklı seçenekleri işaretlemişlerse görüş ayrılığı olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın güvenilirlik hesaplamasında, Miles ve Huberman'ın (1994) aşağıdaki formülleri kullanılmıştır.

$$P (\text{Güvenirlik}) = \frac{Na (\text{Görüş Birliği})}{Na (\text{Görüş Birliği}) + Nd (\text{Görüş Ayrılığı})}$$

$$Na (\text{Görüş Birliği}) + Nd (\text{Görüş Ayrılığı})$$

Tablo 1'de görüşme kodlama anahtarlarında yer alan soruların güvenilirlik yüzdeleri, güvenilirliği yüksek olan sorudan en düşük olan soruya doğru sıralı olarak verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen Görüşme Kodlama Anahtarında Yer Alan Soruların Güvenirlik Yüzdeleri

Sorular	Güvenirlik Yüzdeleri (%)
---------	--------------------------

Soru 3	96
Soru 2	93
Soru 4	86
Soru 1	81

Öğretmen görüşme kodlama anahtarının güvenilirlik çalışmasında, 1. soruda en düşük%81 ve 3. soruda %96 en yüksek olarak hesaplanmıştır. Öğretmen görüşmekodlama anahtarının güvenilirlik ortalaması % 89 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz yönteminde, katılımcılardan elde edilen veriler okuyucuların anlayabileceği ve kullanabilecekleri bir biçime sokulur (Çiftçi, Sünbül ve Köksal,2013). Betimsel analiz yönteminde elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Görüşleri daha net bir şekilde aktarabilmek amacıyla zaman zaman doğrudan alıntılara da yer verilebilir. Katılımcılardan alınan formlar bir sıraya konmuş ve sırasına göre bir numara (Ö:1, Ö:2, Ö:3...) verilmiştir. Yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenip yorumlanmıştır. Elde edilen bulgular kategorilere ayrılmış, frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Araştırmada temaların oluşturulmasında; Temaların

- Kapsamlı olmasına
- Birbirini etkilemeyecek bir şekilde bağımsız olmasına
- Her bir temanın belli bir düşünceyi ifade edebilmesi için eşsiz olmasına
- Araştırmanın amacına uygun olmasına dikkat edilmiştir.

Katılımcıların Özellikleri

Araştırmaya katılan öğretmenlerin özellikleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2 Öğretmenlerin Eğitim Durumları, Okul Türleri ve Hizmet Sürelerine İlişkin Özellikleri

Özellik		f	%
Eğitim Durumu	Eğitim Fakültesi	5	56
	AÖF Okul Öncesi Öğretmenliği Programı	4	44
Toplam		9	100
Okul Türü	İlkokul Ana Sınıfı	9	100
Toplam		9	100
Hizmet Süresi	2 yıl	1	11,1

	6 yıl	1	11,1
	7 yıl	2	22,2
	13 yıl	2	22,2
	14 yıl	1	11,1
	18 yıl	2	22,2
Toplam		9	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan 9 öğretmenden 5’i Okul öncesi öğretmenliği, 3’ü Çocuk Gelişimi, 1 öğretmen ise Sınıf Öğretmenliği bölümü mezunudur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 8’i bayan 1’i ise erkektir. Öğretmenlerin hizmet süreleri 2 yıl ile 18 yıl arasında değişmektedir.

Öğretmenlerin tamamı ilkökul bünyesinde bulunan anasınıflarında çalışmaktadır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin olarak “Okul öncesi öğretmenleri, Türkçe dil etkinlikleri saatinde hangi uygulamalara yer vermektedirler? sorusuna cevaplar aranmıştır.

Tablo 3. Öğretmenlerin “Türkçe dil etkinlikleri saatinde hangi uygulamalara yer vermektedirler?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar ve Frekans Dağılımları

Türkçe Dil Etkinlikleri Uygulamaları	f	%
Grup Sohbeti	9	8,5
Beyin Fırtınası	9	8,5
Drama	9	8,5
Seemper Çalışması	9	8,5
Kavram Haritaları	8	7,5
Öykü Tamamlama	8	7,5
Öykü Resimleme	6	5,7
Resimlerden Öykü Oluşturma	6	5,7
Şiir Okuma	6	5,7
Hikâyeye Uygun Şiir Oluşturma	6	5,7
Ritim Çalışmaları	5	4,7
Bilmece	5	4,7
İnteraktif Hikayeler	5	4,7
Sesler ile Şarkılar	4	3,8
Tekerlemeler	4	3,8
Parmak Oyunları	4	3,8
Kukla Oyunları	3	2,8

Görüşler Toplamı | 106 | 100 Tablo 3'te görüldüğü gibi, bu soruya, öğretmenlerin 9'u "grup sohbeti", 9'u "beyin fırtınası", 9'u "drama", 9'u "Seemper Çalışması", 8'i "Kavram haritaları", 8'i "Öykü tamamlama"6'sı "Öykü resimleme", 6'sı "Resimlerden Öykü oluşturma", 6'sı "Şiir okuma", 6'sı "Hikâyeye Uygun Şiir Oluşturma", 5'i "Ritim Çalışmaları", 5'i "Bilmece", 5'i " İnteraktif Hikayeler", 4' ü "Sesler ile Şarkılar", 4'ü "Tekerlemeler", 4'ü "Parmak Oyunları" ve 3'ü de "Kukla Oyunları" biçiminde yanıtlamıştır. Ö3, "Türkçe dil etkinliklerinde daha çok beyin fırtınasını kullanıyorum. Çünkü çocuklar daha serbest bir şekilde konuşup görüşlerini ifade edebiliyorlar" şeklinde görüş bildirmiştir. Ö2 de " Türkçe dil etkinliklerinde Grup sohbetleri yaptırırım. Böylece çocuklar hem sosyalleşmekte hem de görüşlerini nerde nasıl ifade edebileceklerini öğrenmektedirler" şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Araştırmannın ikinci alt problemine ilişkin olarak " Okul öncesi öğretmenleri, Türkçe Dil Etkinliklerini haftada ne kadar sıklıkla programlarına almaktadırlar?" sorusuna cevaplar aranmıştır.

Tablo 4. Öğretmenlerin "Türkçe Dil Etkinliklerini haftada ne kadar sıklıkla programlarına almaktadırlar?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar ve Frekans Dağılımları

Programda yer alan Türkçe Dil Etkinliği Uygulama Sıklığı	f	%
Her gün	6	67
Haftada 3 gün	3	33
Görüşler Toplamı	9	100

Tablo 4'de görüldüğü gibi, bu soruya, öğretmenlerin 6'sı "her gün" ve 3'ü de "haftada 3 gün" şeklinde ifade etmişlerdir. Ö6, "Her gün yer vermeye çalışıyorum. Çocuklara sınıf içi günlük sorumluluklar veriyorum ve bu sorumluluklar içerisinde Türkçe dil etkinliğine de yer veriyorum" şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Yine Ö9, " Türkçe dil etkinliğine her gün yer vermeye çalışıyorum" şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Araştırmannın üçüncü alt problemine ilişkin olarak "Okul öncesi öğretmenleri, Türkçe Dil Etkinliklerini gerçekleştirirken hangi sorunlarla karşılaşmaktadırlar?" sorusuna cevaplar aranmıştır.

Tablo 5. Öğretmenlerin "Türkçe Dil Etkinliklerini gerçekleştirirken hangi sorunlarla karşılaşmaktadırlar?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar ve Frekans Dağılımları

Karşılaşılan Sorunlar	f	%
Öğrencilerdeki dikkat eksikliği	9	35
Öğrencilerdeki kelime hazinelerinin yetersizliği	6	23
Öğrencilerin isteksizliği	5	19

Ses Bilgisi bozuklukları	4	15	Tablo 5’de görüldüğü gibi, bu soruya, öğretmenlerin 9’u “öğrencilerdeki dikkat eksikliği”, 6’sı “öğrencilerdeki kelime hazinelerinin yetersizliği”, 5’i “öğrencilerin isteksizliği”, 4’ü “ses bilgisi bozuklukları”, 1’i “artikülasyon bozuklukları” ve 1’i de
Artikülasyon bozuklukları	1	4	
Hikayelerdeki devrik cümleler ve hikayeye uygun olmayan resimler	1	4	
Görüşler Toplamı	26	100	

“hikayelerdeki devrik cümleler ve hikayeye uygun olmayan resimler” şeklinde ifade etmiştir.”

Ö2, “ Bazı öğrencilerin dikkat eksikliklerinden dolayı etkinlikleri gerçekleştirmekte zorlanıyorum” şeklinde süreç içerisinde yaşamış olduğu sıkıntıyı dile getirmiştir. Ö3, “Çocukların dikkatini çekmek için ses tonumu ayarlamaya çalışıyorum. Bilmeceleri ödülle soruyorum. Hikâyelerde devrik cümleler bulunuyor, resimler her zaman uygun olmuyor” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin olarak “Okul öncesi öğretmenleri Türkçe Dil etkinliklerini gerçekleştirirken karşılaştıkları sorunları giderebilmek için hangi yöntemleri kullanmaktadırlar?” sorusuna cevaplar aranmıştır.

Tablo 6. Öğretmenlerin “Türkçe Dil etkinliklerini gerçekleştirirken karşılaştıkları sorunları giderebilmek için hangi yöntemleri kullanmaktadırlar?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar ve Frekans Dağılımları

Karşılaştıkları Sorunları Giderme Yöntemleri	f	%
Her gün hikaye kitabı okutmak	9	20
Okul-Aile işbirliğini sağlayarak	8	18
Pekiştireçler kullanarak	6	14
Farklı Materyaller kullanarak	5	11
Ses oyunları gerçekleştirerek	5	11
Resimler çizdirip yorumlatarak	4	9
Sınıfın hep birlikte katılımını sağlayacak etkinlikler yaptırarak	3	7
Ses tonunu değiştirip farklı jest ve mimikleri kullanarak	2	4
Öğrencilere sorumluluklar vererek	2	4
Zaman zaman uyararak	1	2
Görüşler Toplamı	45	100

Tablo 6’da görüldüğü gibi, bu soruya, öğretmenlerin 9’u “ her gün hikaye kitabı okutarak”, 8’i “ Okul aile işbirliğini sağlayarak”, 6’sı “Pekiştireçler kullanarak”, 5’i “Farklı materyaller kullanarak”, 5’i “ Ses oyunları gerçekleştirerek”, 4’ü “Resimler çizdirip yorumlatarak”, 3’ü “Sınıfın hep birlikte katılımın sağlayacak etkinlikler yaptırarak”, 2’si “Ses tonunu değiştirip farklı jest ve mimikler kullanarak”, 2’si “Öğrencilere sorumluluklar vererek” ve 1’i de “Zaman zaman uyararak” şeklinde ifade etmiştir.”

Ö3, “Ses tonları jest mimiklerimi kullanarak dikkatlerini toplamaya çalışıyorum” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Ö9, “Sorular sorarak sorumluluk vererek ilgi çekecek ve anlatımlara heyecan katarak çocukların ilgisini çekiyorum. Ödül yöntemine de başvuruyorum” şeklinde görüşünü belirtmiştir.

4. SONUÇ

Okul öncesi dönem çocukta dil gelişiminin desteklendiği kritik dönemlerden biridir. Demir, Yapıcı (2007) “Dilimizi insanımıza öğretme konusunda başarılı olamazsak hiçbir alanda başarılı olamayız. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin gerisinde kalmamızın önemli nedenlerinden biri de ana dili eğitiminde yapılan yanlışlıklar ve buna bağlı başarısızlıklardır” ifadesini kullanmışlardır. Dolayısıyla geleceğimizi çocuklarla imar ettiğimize göre okul öncesi alanda görev yapan öğretmenlerimize bu konuda ciddi görev düşmektedir. Dil gelişimini sağlayan en aktif etkinlikse önemseyerek uygulanan Türkçe Etkinlikleridir.

Okulöncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerimizin Türkçe etkinliklerini gerçekleştirme süresi, sıklığı, karşılaşılan problemler ve çözüm süreçleri ile ilgili öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Yaptığımız araştırmada Türkçe dil etkinlikleri saatinde grup sohbeti, beyin fırtınası, drama ve scamper çalışmasına yer verilmekle birlikte kukla oyunlarına çok az yer verildiği görülmüştür. MEB (2013) Okulöncesi Eğitim Programına göre “Çocukların öğrenme gereksinimleri ve öğrenme stillerine uygun ortamlarda kendilerini farklı yollarla ve özgün bir biçimde ifade etmeleri için gerekli olan fırsatlar yaratılmalıdır. Bu amaçla öğrenme sürecinde farklı materyaller, farklı yöntem ve tekniklerle çocukların bireysel farklılıkları desteklenmelidir” ifadesiyle etkinliği yöntem ve materyal açısından çeşitlendirmenin önemi vurgulanmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre en az kukla oyunlarına yer verilmiştir.

Bunun nedeni bu çalışmanın ön hazırlık gerektirmesi ve her hikayede farklı karakterler olacağı için materyal yetersizliği olabilir. Gönen ve Ünüvar ‘ın (2010), Öğretmenlerin dil etkinlikleri için çok fazla hazırlık yapmadıklarını ve genellikle sınıf ortamında rahatlıkla bulunabilen araçların hazırlık gerektirmeyen etkinliklerin tercih edildiğini belirtmeleri bu araştırmayı destekler niteliktedir.

Türkçenin öğrenimi ve dilin gelişimi açısından okulöncesi eğitim kurumlarında bu etkinliklere her gün farklı eğitim araçları ve metotlarıyla yer vermek gerekir. Yelken vd.(2013) yapmış oldukları araştırmada “Öğretmenlerin günlük planlarında dil alanına yönelik etkinliklere otuz dakika ve altında bir süre ayırdıklarını oysa bu sürenin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerimiz Türkçe etkinliklerini gerçekleştirirken karşılaştıkları sorunların başında öğrencilerdeki dikkat eksikliği olduğunu ifade etmişlerdir. Bu sorunu çözmek için hikâye ve masalları anlatırken her seferinde anlatma tekniklerini değiştirmeli öğrenciyi konuya ipuçları vererek çocukları konuya önceden hazırlamalı ve dikkatlerini etkinliğe çekmeli, öğrencinin isteklerini göz önünde bulundurmalıdır. Öğrencilerdeki kelime hazinesinin yetersizliği diğer bir sorun olarak görülmektedir. Bu sorunu çözmek için aynı sesle başlayan kelimeleri bulma gibi farklı kelime oyunları oynamanın yanı sıra (Anılan,Genç’in, (2012), yapmış oldukları çalışmada anahtar sözcüklerle çalışmanın öğrencilerin sözcük dağarcığı gelişimine katkı sağlayacağı ortaya konmuştur.

Öğretmen görüşlerinden elde edilen sonuçlara göre Türkçe etkinliğinde karşılaşılan diğer bir sorun öğrencilerin kelime hazinesinin yetersizliğidir. Öğrencilere Türkçe etkinliğinde yeni kelimeler

kazandırılmasına rağmen bu kelimelerin sosyal çevrede ve evde sık sık tekrarlanmaması nedeniyle öğrenim kalıcı olmamaktadır. Nitekim Anılan, Genç (2014)

Öğrencilerin yeni sözcükler öğrenmelerinde çevrelerindeki milli, manevi ve kültürel değerlerin de etkili olduğunu ifade eden öğretmenler, öğrencilerin okul yaşantısında öğrendikleri kimi sözcükleri ise günlük yaşantıya geçirmede sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel faktörlerin öğrencilerin çevrelerini şekillendirdiğini, söz konusu faktörlere dayalı olarak da öğrencilerin yaşantılarının ve yaşam biçimlerinin çeşitlendiğini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda sözü geçen faktörlerin sözcük öğrenmede etkili olduğunu vurgulayan öğretmenler, aile katılımının önemli olduğu görüşündedirler.

Öğretmenler Türkçe dil etkinliğini gerçekleştirirken karşılaştıkları sorunları gidermek için ailelerle işbirliği yaptıklarını, pekiştiriciler kullandıklarını, konuya uygun jest ve mimik kullanarak ve tonlama yaparak öğrencilerin dikkatini çekmeye çalıştıklarını da ifade etmişlerdir. MEB Okulöncesi Eğitim Programına göre "Aile eğitimi ve katılımı, okul ve ev arasındaki devamlılığı destekleyerek kazanılan bilgi, beceri ve tutumların kalıcılığını sağlar."ifadesi bulguları destekler niteliktedir.(MEB 2013,sy:17)

Sonuç olarak Okul öncesi eğitim de Türkçe Etkinliği ile ilgili araştırmaların az olduğu yapılan bu araştırmanın yapılabilecek diğer araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Öneriler

- Okul öncesi Eğitim Kurumlarında günlük programda Türkçe etkinliğine her gün yer verilmeli, öğrencinin ilgisi devam ediyorsa süresi uzatılmalıdır.
- Türkçe dil etkinlikleri uygulamasında farklı yöntemlere (benzetim yöntemi, beyin fırtınası, demonstrasyon (gösteri), düz anlatım yöntemi, araştırma ve inceleme gezileri, drama, proje çalışmaları, rol oynama, soru cevap yöntemi, kavram haritaları, orff) yer verilmelidir.
- Hikâye anlatma teknikleri çeşitlendirilebilir. Düz anlatma, Kitaptan anlatma, Pazen tahta ile anlatma, Şimşek kart ile anlatma, Kuklalar ile anlatma, Hikâye kartları ile anlatma, Televizyon şeridi ile anlatma, Projeksiyon ile anlatma, Slâyt, tepegöz, TV, CD ile anlatma vb.
- Drama etkinliği Türkçe etkinliği ile bütünleştirilerek programda sıklıkla yer verilmelidir. Türkçe etkinliği ile ilgili Nevşehir ilinde yapılan bu çalışma diğer illerde de daha kapsamı genişletilerek yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Albayrak, H. (2000). *Okuma Yazma Eğitimine Hazırlık Çalışmaları. Selçuk Üniversitesi Anaokulu/Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı*. İstanbul: YA-PA Yayınları.
- Anılan, H., Genç. B. (2014). Türkçe Dersinde Gerçekleştirilen Sözcük Öğretimine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 4(3), 83-104.
- Baş, B. (2006). *1985-2005 Yılları Arasında Çocuk Edebiyatı Sahasında Yazılmış Tahkiyeli Metinlerin Söz Varlığı Üzerine Bir Araştırma*. doktora tezi, Gazi Üniversitesi. Ankara
- Beyhan, Ö., Köksal, O. (2013). Learner Perceptions of Building Constructivist Learning Environments in Secondary Schools. *Journal of Educational and Instructional Studies in the World*, 171-180.

- Bunce, H. B., (1995). *Building Language- Focused Curriculum For The Preschool Classroom*. VII. A. Planning Guide. Baltimore, Maryland: Poul H. Brookes Publishing Co. Inc.
- Cummins, J. (2001). Bilingual Children's Mother Tongue: *Why is it Important for Education? Sprog Forum* (February; Denmark).
- Çiftçi,S., Sünbül,A.M., Köksal,O.(2013). Sınıf Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Düzenlenmiş Mevcut Programa İlişkin Yaklaşımlarının ve Uygulamalarının Eğitim Müfettişlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 281-295.
- Çocuk, E., Yanpar,Y., T. (2013). Okul Öncesi Eğitim Programı Dil Alanı İle İlgili Etkinliklerin Uygulanmasına İlişkin Okul Öncesi Öğretmen Görüşlerinin Belirlenmesi. *International Journal of Social Science*. 15.12.2014 tarihinde Doinumber:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS1740> Volume 6 Issue 7, p. 305-320. adresinden erişildi.
- Demir, C.,Yapıcı, M. (2007). Ana Dili Olarak Türkçenin Öğretimi Ve Sorunları. *Sosyal Bilimler Dergisi/9(2)*. 20.12.2014 tarihinde <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423867236.pdf> adresinden erişildi.
- Ergin, B.(2012). 5-6 Yaş Çocuklarının Dil Gelişim Düzeyleri İle Sosyal Kabul Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya
- Flyvbjerg, B. (2006). Five Mis under standings about Case Study Research. *Qualitative Inquiry*, 12(2): 219-245.
- Girgin, Ü.(2003). *"Okumaya Hazırlık Etkinlikleri."* *Çocukta Dil ve Kavram Gelişimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Gönen, M, Ünüvar, P. (2010). Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Dil Etkinliklerini Uygulama Biçimlerinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Yıl 10, Sayı 19, 23-40
- Görgü, A. T., Sever. S. (2007). Masalların Çocuğun Bilişsel ve Duyuşsal Gelişimine Katkısı. (ed.), II. *Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyum Bildiri Kitabı* (ss. 537-544), Ankara
- Gürocak, S. Ü. (2007). *Anasınıfına Devam Eden 60-72 Ay Çocukların Dil Gelişimi Ve İnce Motor Gelişimi Açısından Değerlendirilmesi*. yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Günay. V. D., Tokgöz İ., Duman F (2004). Çocuk Dilinde Zaman Kavramı, 2. *Ulusal Dil ve Konuşma Bozuklukları Kongresi Bildiri Kitabı*, (ss. 28-30, 71-80), Ankara
- Karatay, H. (2007). Dil Edinimi ve Değer Öğretimi Sürecinde Masalın Önemi ve İşlevi. *Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5, 3, 463- 477.
- Köksal, O., Yagisan, N. & Aksoy, Y. (2013). "The impact of active learning activities on attainment, attitudes and retention in secondary school students in music lessons.", *Journal of Education and Sociology*; 89-98 pp.
- M.E.B. O.Ö.E.G.M. (2006) *36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı*, Ankara: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı
- Megep, (2007). *Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi. Dil Ve Konuşma Güçlüğü*. Ankara: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı
- Mert, E. L. (2012). Anadili Eğitimi - Öğretimi Sürecinde Çocuk Yazını Ürünlerinden Yararlanma ve Masal Türüne Yönelik Bazı Belirlemeler. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 31 ss. 1-12,
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M.(1994). *An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis. Second Edition*. California: Sage Publications, Inc.
- Wishon, P.N., Brazee, P. ve Eller, B., (1986). *"Facilitating Oral Language Competence."* *Child Education*

Özer, H. (2013) *Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden Çocukların Ana Dil Gelişimleri İle İkinci Dil Öğrenmeleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Öztürk F., Dağabakan D. (2011). Dil Ve Çocukta Dil Gelişim Kuramları. Erişim: Ekim 2011 tarihinde http://ooegm.meb.gov.tr/dokuman/cocuklarda_dil_gelisimi adresinden erişildi.

Taşkaya, S. M., Celalettin, M. M. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Öğretim Yöntemlerine İlişkin Görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı 27, Sayfa 173 -185

Tazegül, D. (2010). Konuşma Eğitiminde Benmerkezci Konuşmaya Yönelik Bir Deneme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. Cilt:18 No:2

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (5.ed.), Ankara: Seçkin.

Yin, R. K. (1984). *Case Study Research: Design and Methods*. Newbury Park, CA.:Sage.

Zembat, R., Yurtsever, M. (2002). Beş-altı Yaş Çocuklarının Kelime Dağarcığı Gelişimine Ana Dil Eğitim Programının Etkisi. *Erken Çocukluk Gelişimi Eğitimi Sempozyum Bildirileri*. s.22-131, Ankara.